INSTRUKCJA DO GRY

Każdego roku zebranymi z polskich miast śmieciami można by wypełnić 100 wagonów.
Waszym zadaniem będzie wypełnienie tylko 10.
W różnych zakamarkach ukryte są karty z opisami najczęściej spotykanych śmieci.
Waszym zadaniem jest zgadnąć o jakie śmieci chodzi.

Dla młodszych uczestników gry przygotowana jest łatwiejsza wersja obrazkowa.
Numery na tych kartach są **czerwone.**

Kiedy odgadniecie nazwę śmiecia wpiszcie go razem z numerem karty do jednego z wagonów. Następnie odłóżcie kartę z powrotem tak, aby ktoś inny mógł ją znaleźć i z niej skorzystać. Nie chowajcie jej zbyt głęboko, żeby kolejne osoby miały też szansę zagrać.

Następnie pokolorujcie wagon zgodnie z kolorem pojemnika na śmieci,
w którym powinny się znaleźć.
Jeśli coś powinno trafić do PSZOKu (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów)
pozostawcie wagon niepokolorowany.

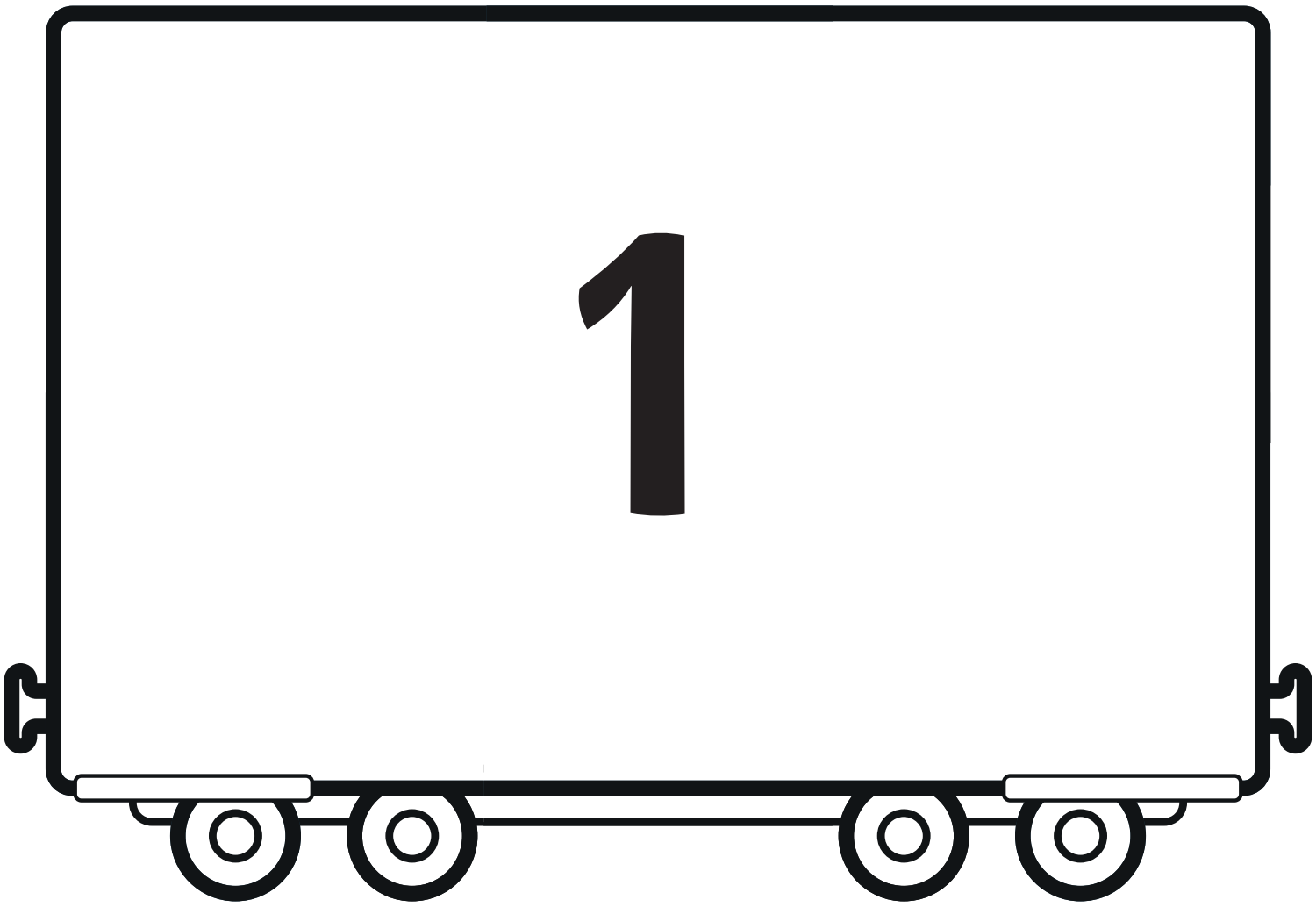
Kart jest 15, a waszych wagonów 10, więc nie musicie znaleźć wszystkich,
ale jeśli gra wam się spodoba mamy dla was dodatkowe wagony.

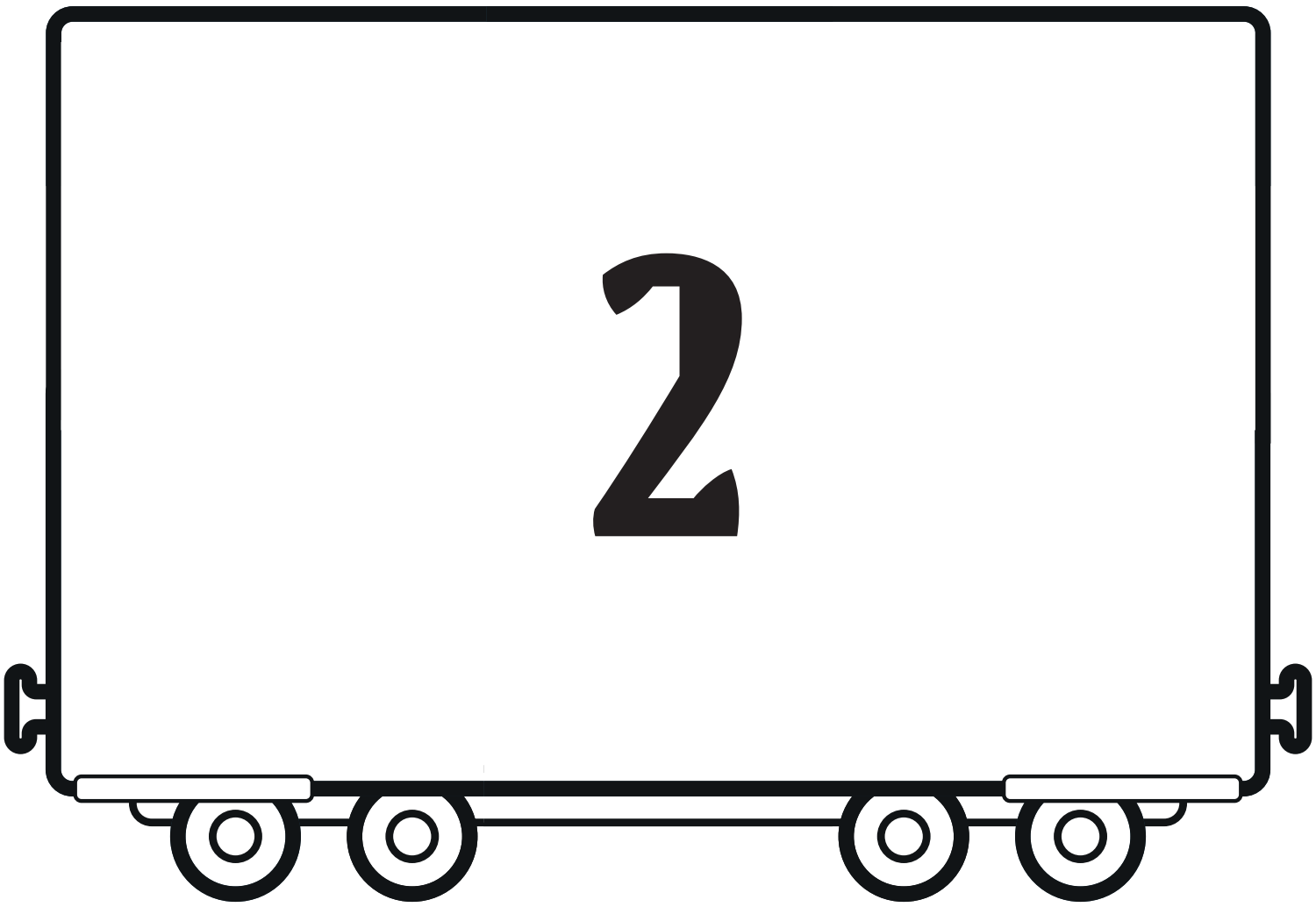
Po skończonej grze sprawdzimy, jak wam poszło rozpoznawanie i segregacja.

Powodzenia!

Podstawowe frakcje odpadów:

- **Żółty pojemnik:** Metale i tworzywa sztuczne
- **Niebieski pojemnik:** Papier
- **Zielony pojemnik:** Szkło
- **Brązowy pojemnik:** Bioodpady
- **Czarny pojemnik:** Odpady zmieszane

1

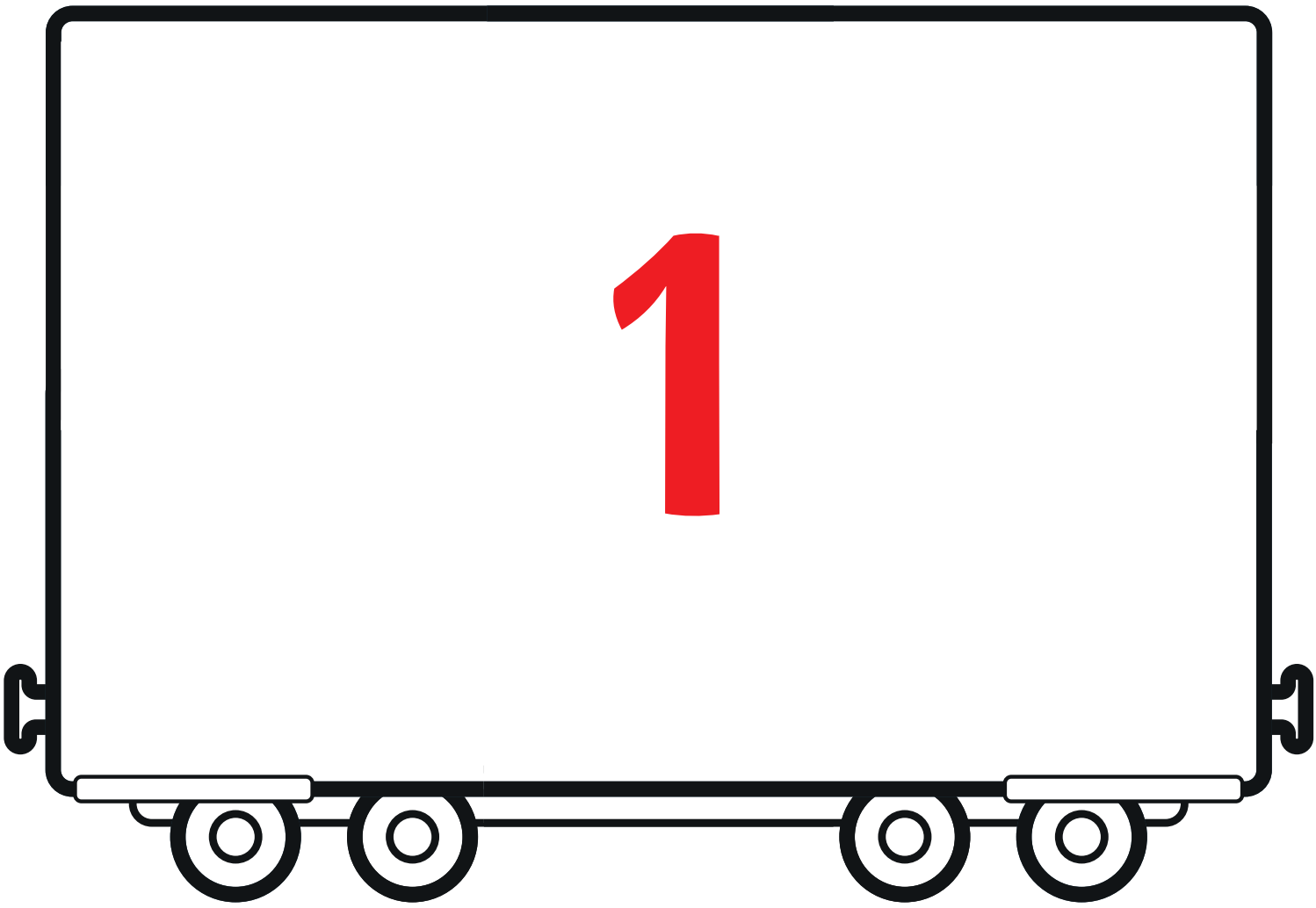

2

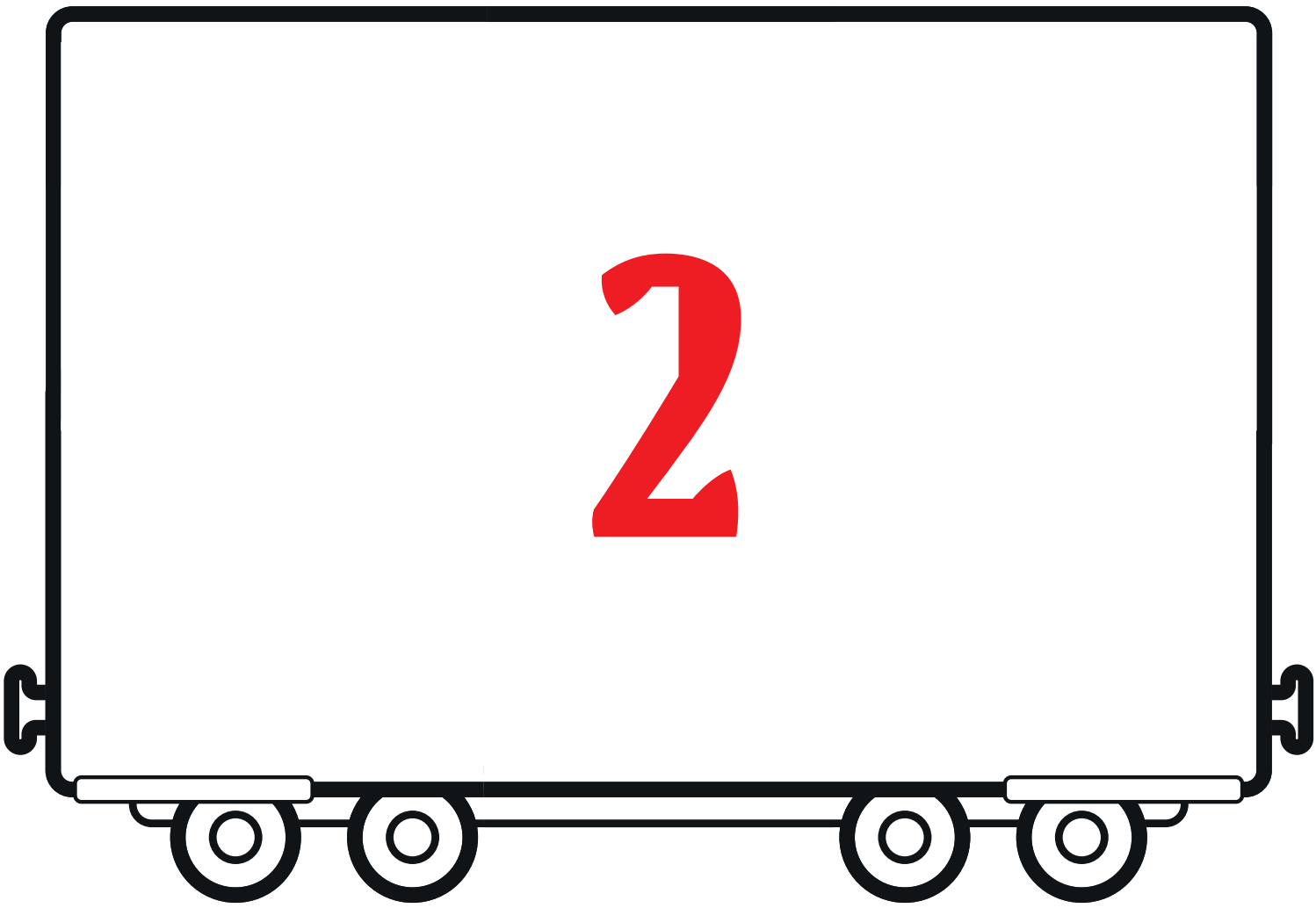
Rozkłada się 450 lat, choć gdyby trafiła do odpowiedniego pojemnika, to mogłaby być spokojnie przerobiona na nową. Porzucona nie ma na to szans. Po jakimś czasie rozpadnie się na małe cząsteczki: mikroplastik, który wędruje z deszczem do wody i jest połykany przez zwierzęta. Jeden z najbardziej popularnych śmieci na świecie.

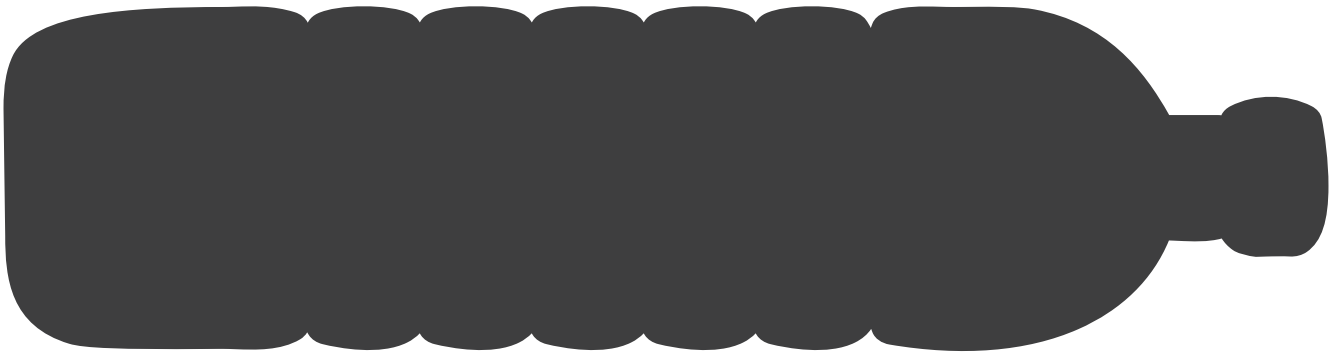
Staje się pułapką dla małych zwierząt: żuków, jaszczurek a nawet pszczół, które wchodzą do środka zwabione słodkim smakiem, ale potem nie umieją wydostać się na zewnątrz i giną.

Rozkłada się nawet 200 lat, ale wrzucona do odpowiedniego pojemnika może być przetwarzana i używana bez końca i wciąż jest tak samo dobra. To ważne, bo materiał z którego pochodzi jest trudny do uzyskania i nieodnawialny, czyli kiedyś się skończy. Jest lekka, nie tłucze się i nie rozdrabnia do mikroplastiku. Zniszczona może mieć ostre krawędzie i pokaleczyć zwierzęta i ludzi.

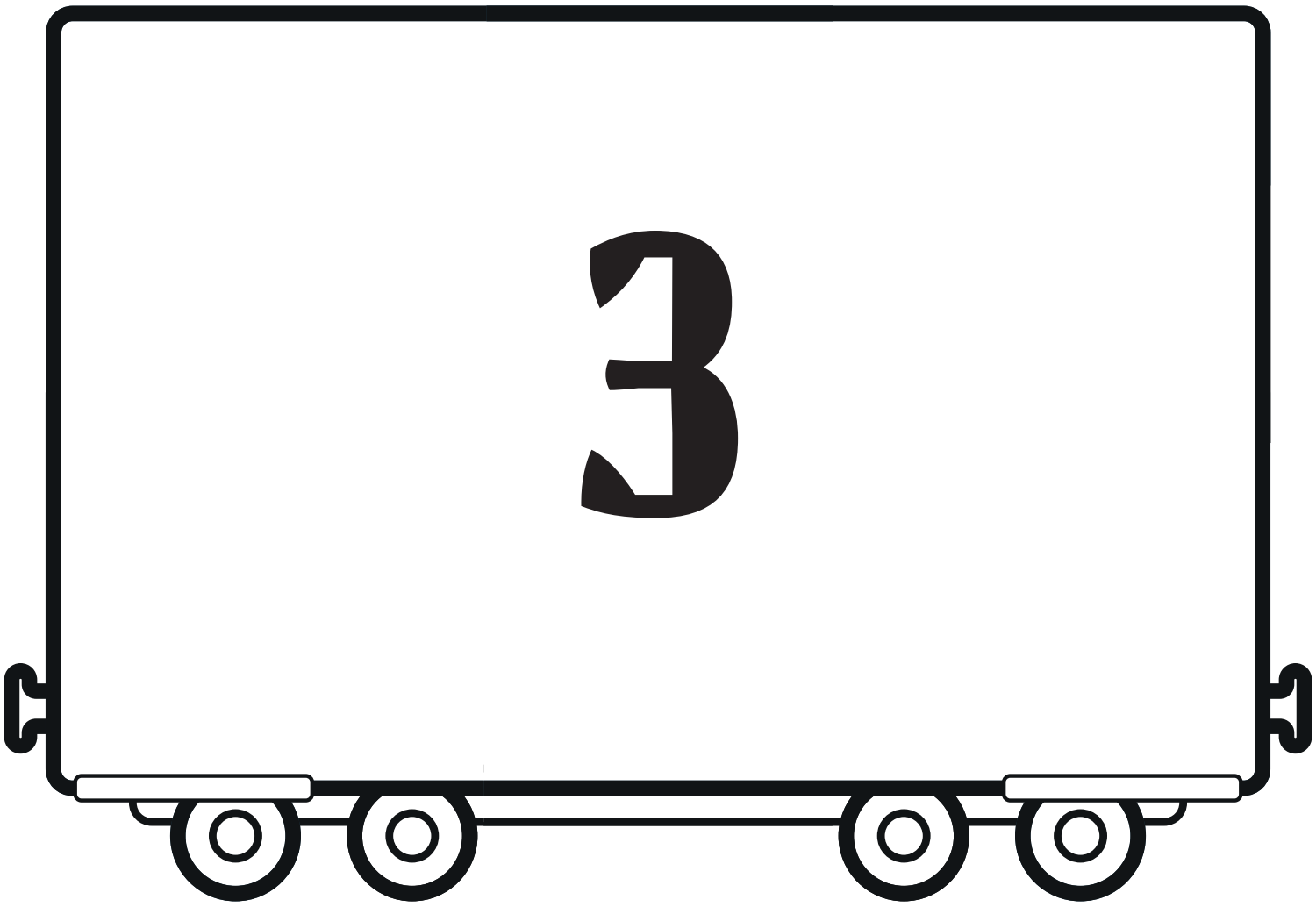
Staje się pułapką dla małych zwierząt: żuków, jaszczurek a nawet pszczół, które wchodzą do środka zwabione słodkim smakiem, ale potem nie umieją wydostać się na zewnątrz i giną.

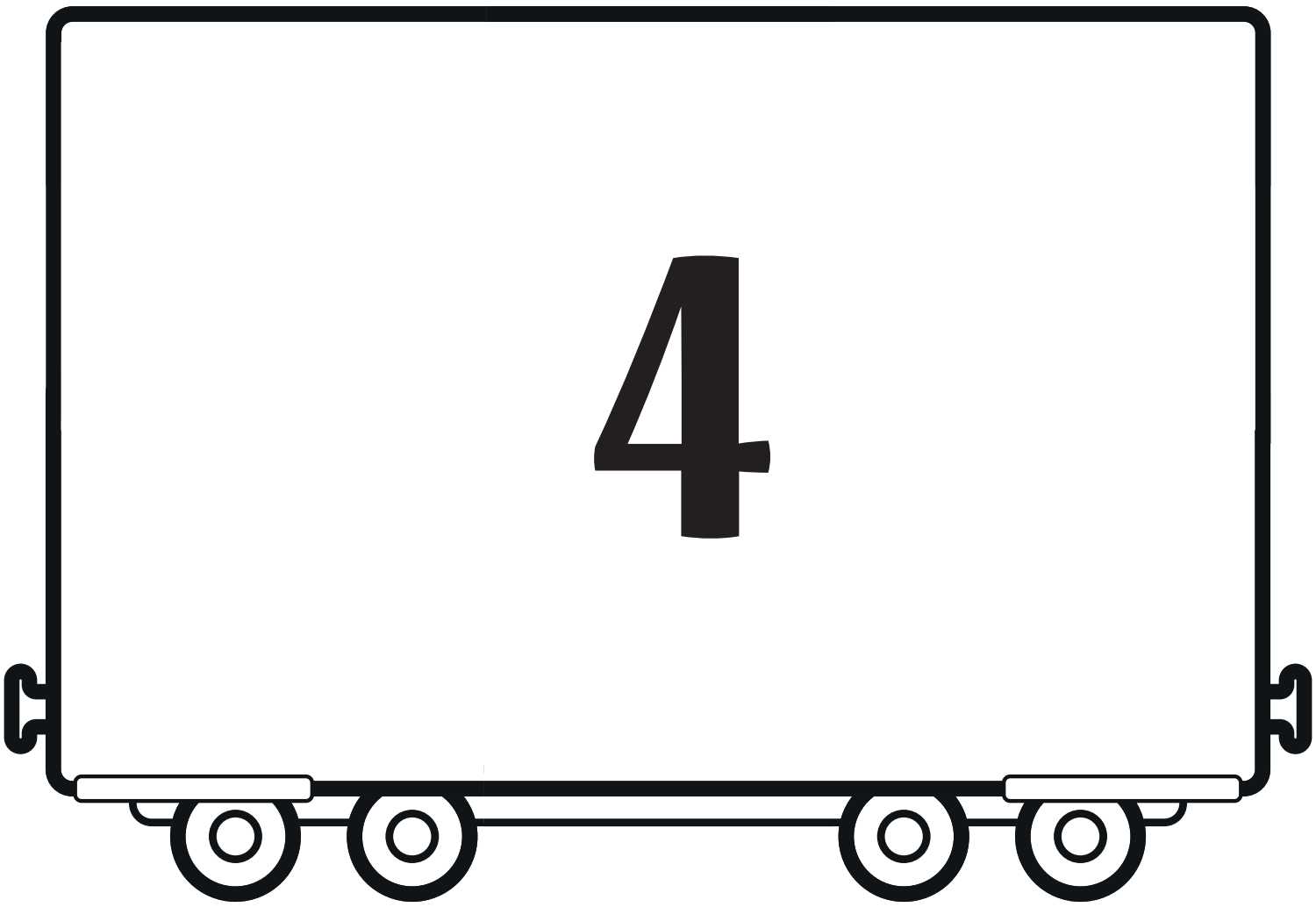

1

2

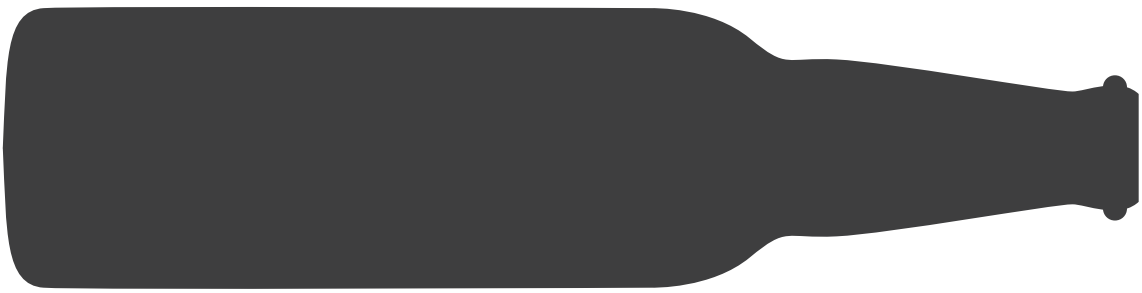

3

4

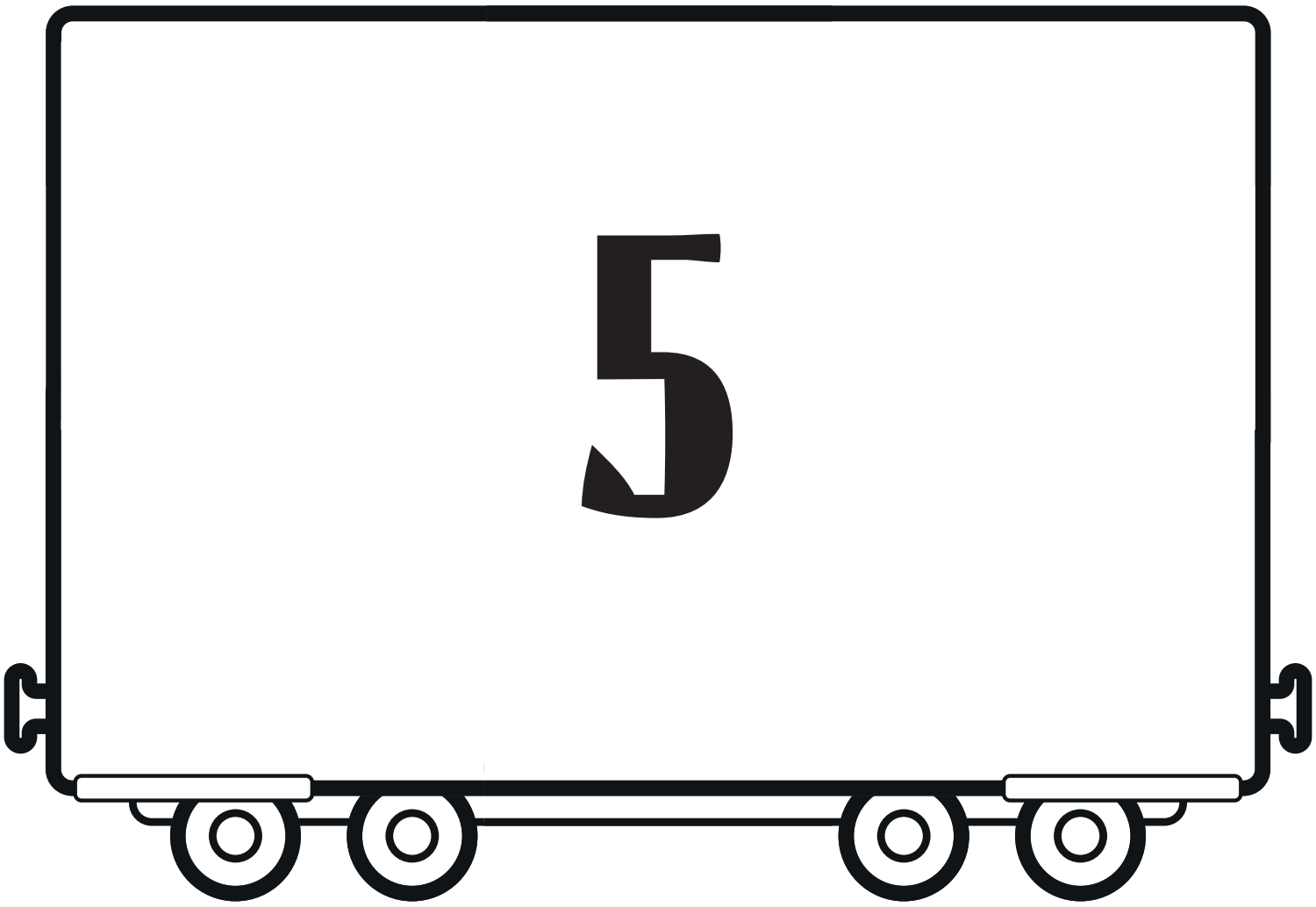
Rozkłada się nawet 2000-4000 lat. Wyrzucone do odpowiedniego pojemnika potrafi być przetwarzane wiele razy i wciąż jest tak samo dobre, a jego przetwarzanie albo zwykłe umycie i użycie ponownie oszczędza dużo energii i piasku koniecznego do jego wytworzenia. Jest ekologiczne i nietoksyczne. Zniszczone, niestety ma ostre krawędzie, może pokaleczyć zwierzęta i ludzi.

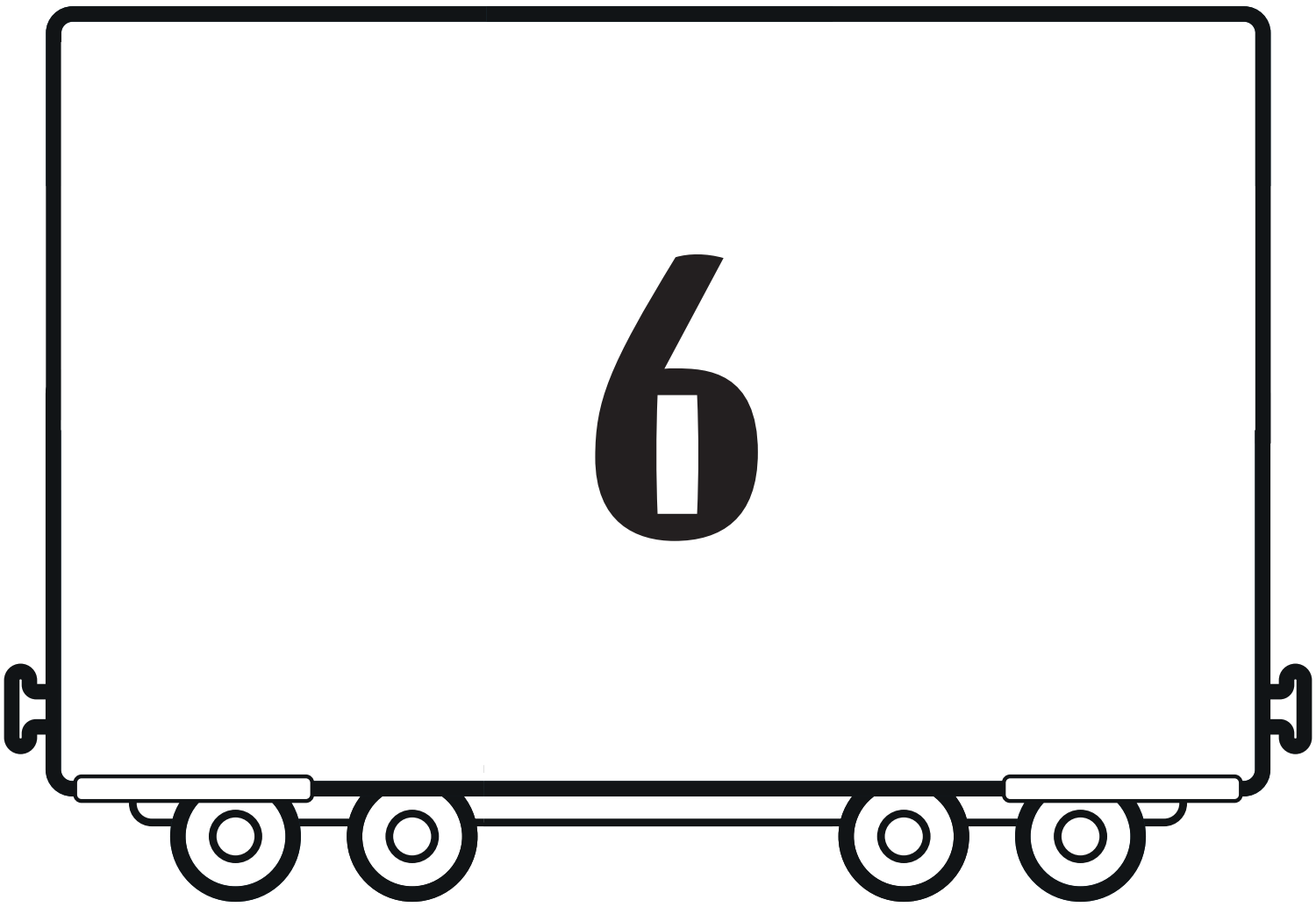
Staje się pułapką dla małych zwierząt: żuków, jaszczurek a nawet pszczół, które wchodzą do środka zwabione słodkim smakiem, ale potem nie umieją wydostać się na zewnątrz i giną.

Rozkłada się od 100 do 400 lat - w zależności od rodzaju. Pierwsza wyprodukowana na świecie jeszcze się nie rozłożyła, minęło dopiero 50 lat od jej powstania. Robi się ją w jedną sekundę, a używa zaledwie 25 minut zanim wyrzuci. Dlatego pewnie jest ich wszędzie tak dużo. Każdy z nas w ciągu roku zużywa średnio około 500. Jej produkcja szkodzi środowisku, zatruwa wodę i glebę. Ponieważ jest lekka może wędrować na duże odległości z wiatrem lub wodą. Znaleziono ją nawet na dnie oceanów i w brzuchach zwierząt morskich, które mylą je z pożywieniem i zjadają. Ptaki używają jej do budowy gniazd, ale jej podarte fragmenty mogą zaplątywać się w ptasie nogi i skrzydła.

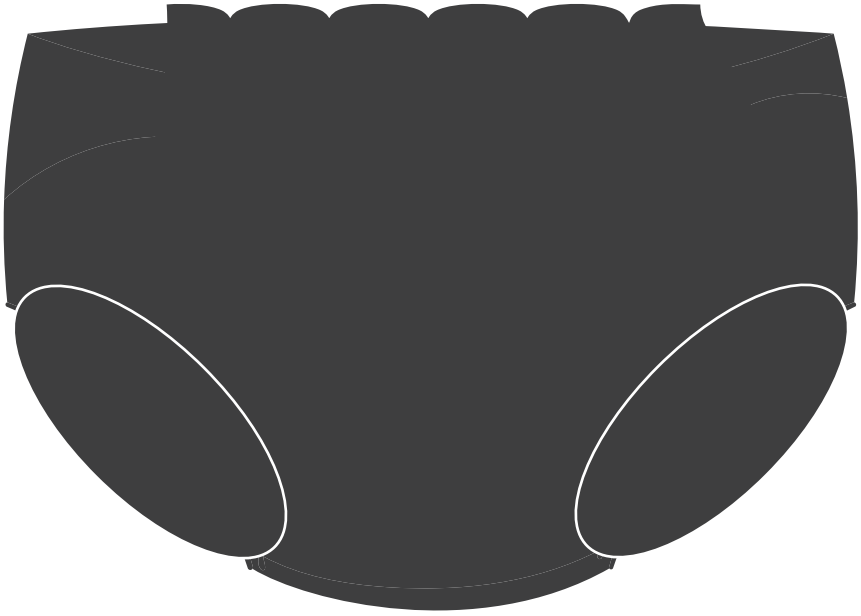

5

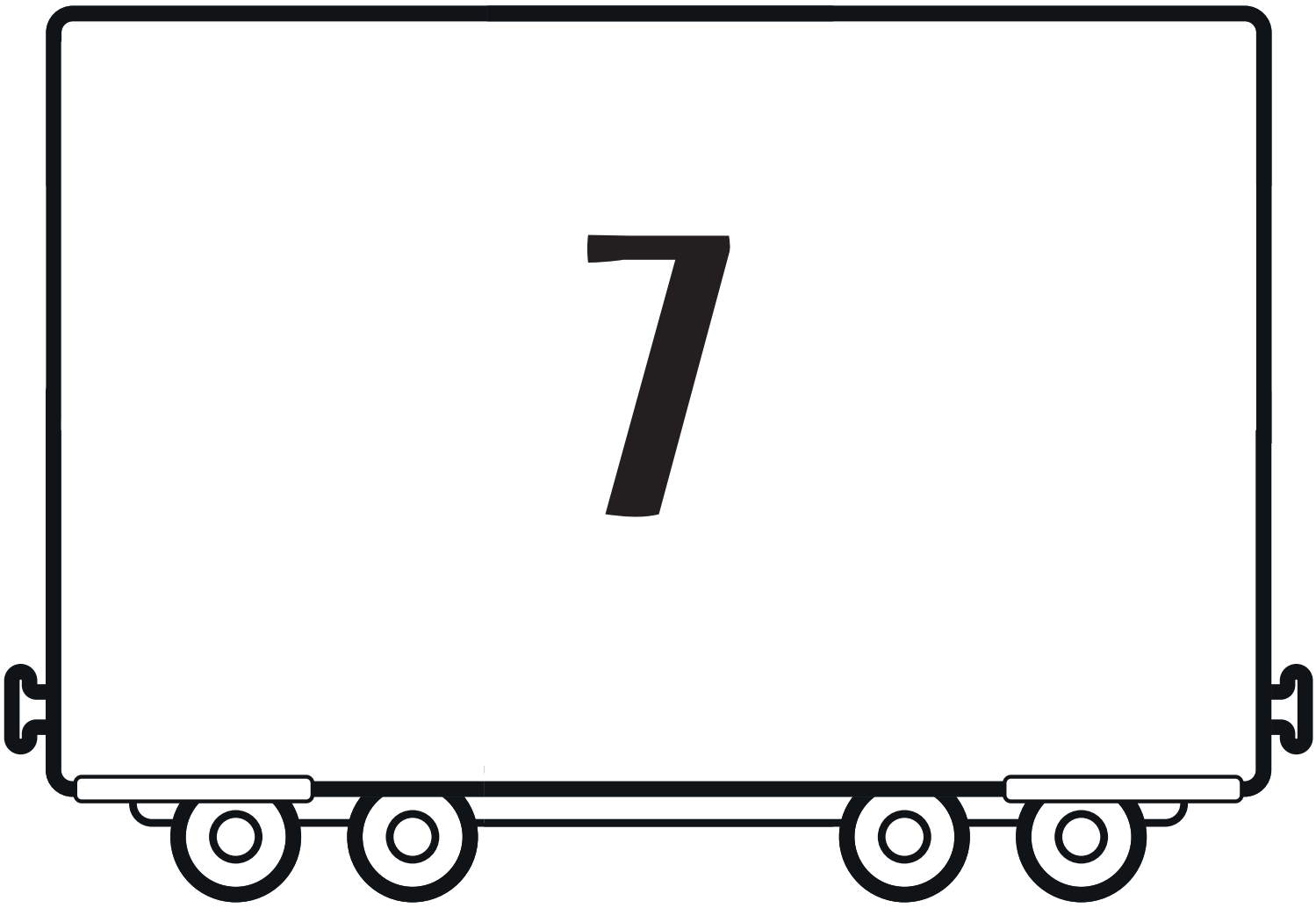

6

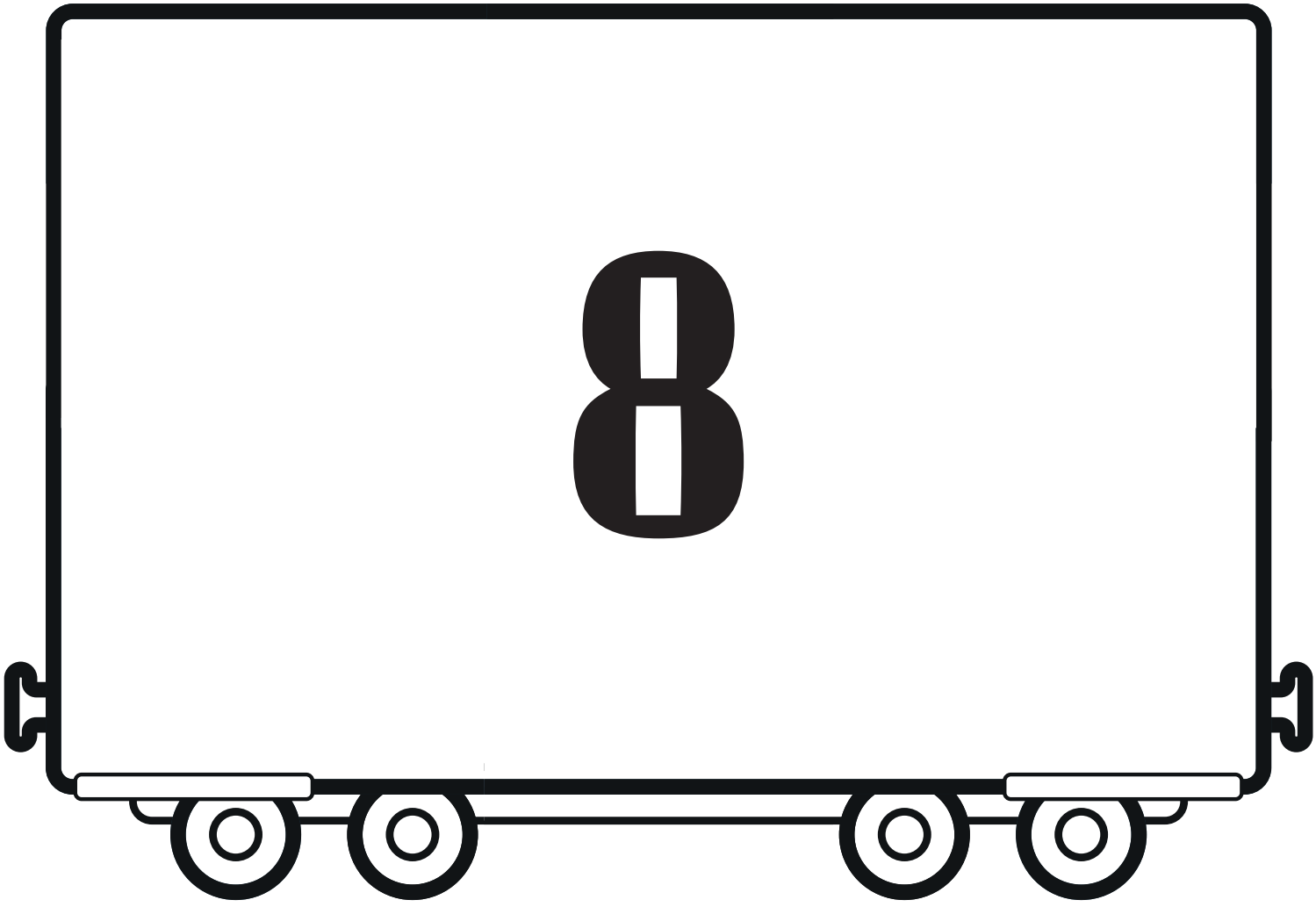
Trudno powiedzieć ile czasu się rozkładają te śmieci, bo składają się z bardzo różnych elementów o rożnym czasie rozkładu: metalu czy plastiku. Każdy ich element poważnie zanieczyszcza glebę, powietrze i wodę. Wiele z tych śmieci zawiera szkodliwe chemikalia, które mogą po uszkodzeniu wyciekać. Oddane do przetworzenia i rozebrane na kawałki mogą jeszcze raz posłużyć do zbudowania innych przedmiotów, albo przynajmniej być składowane w odpowiedni sposób. Pozostawiane nie mają takiej szansy. Bywają duże i ciężkie, więc trudno je przewieźć i przenieść, a mimo to często są wyrzucane gdziekolwiek. Mimo, że kupując nowe możemy oddać stare do sklepu zupełnie za darmo. Można też spróbować je naprawić, ale na pewno nie wolno pozastawiać byle gdzie.

Rozkłada się ponad 400 lat, chociaż służy nam tylko przez krótką chwilę. Przez pierwsze trzy lata życia przeciętne dziecko zużywa ich od 6 do 8 tysięcy, co wydaje się ogromną liczbą biorąc pod uwagę, że w zasadzie nie da się ich ani naprawić ani przetworzyć na nic innego. Mają bardzo skomplikowany skład więc nie da się ich przetworzyć ani kompostować. Podobnie jak ich dobre przyjaciółki mokre chusteczki. Ze względu na to nigdy nie powinny znaleźć się w lesie, bo ich składniki są bardzo niezdrowe dla środowiska. Mogą też znajdować się na nich bakterie i wirusy, które gdy je pozostawimy, przenikną do gleby a potem do wody i mogą ją zatruć.

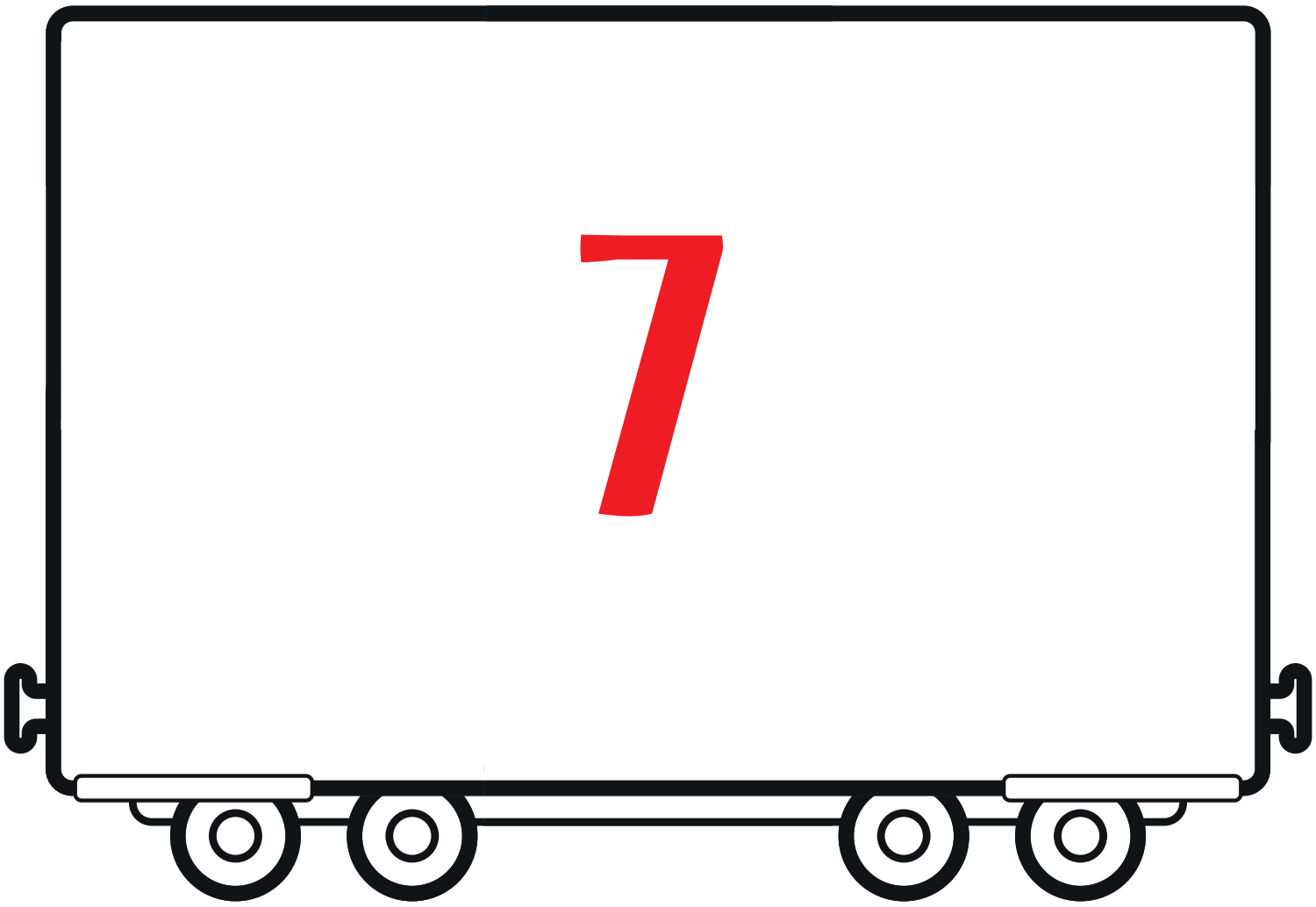

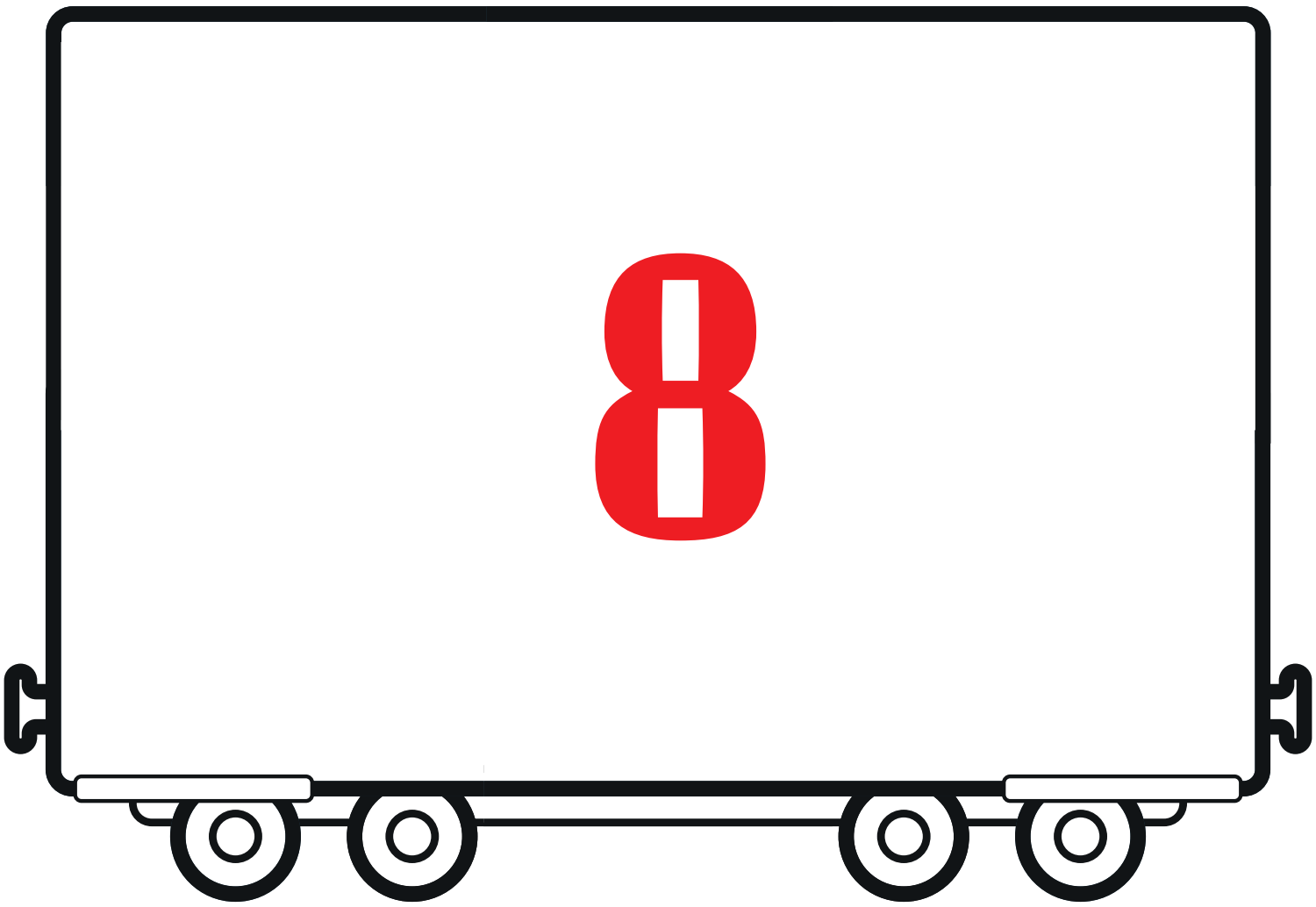

7

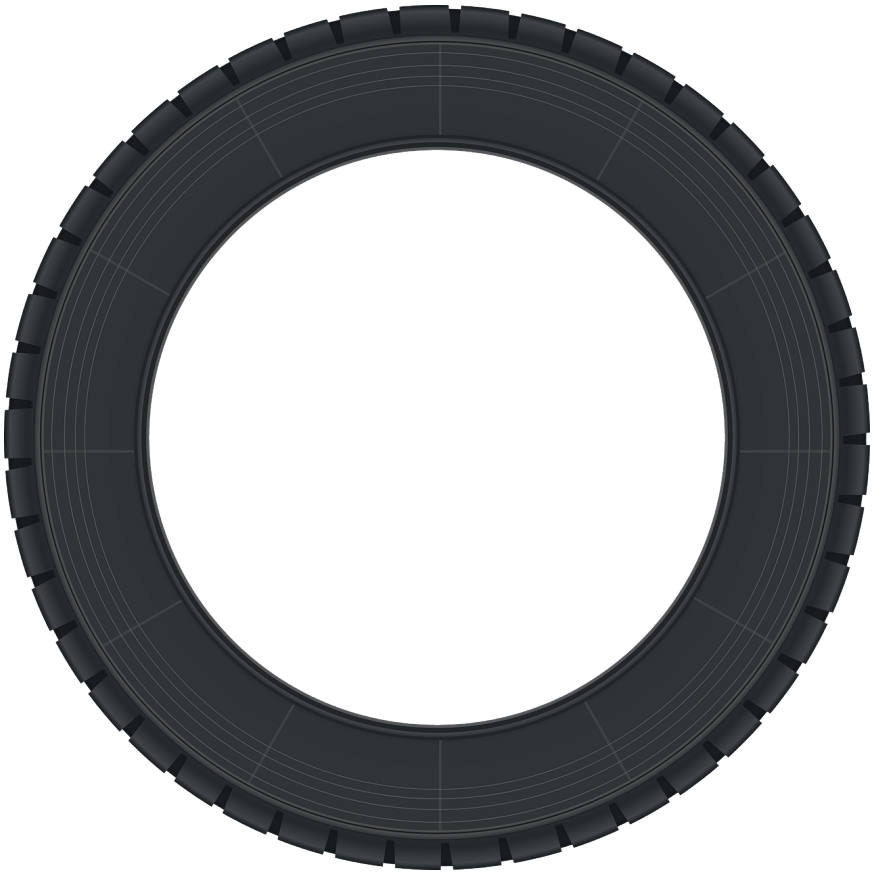

8

Rozkłada się około 100 lat. Zawiera gumę, tkaninę, plastik, stal i drut więc przetwarzanie jej jest bardzo bardzo trudne. A jednak warto próbować bo pozostawiona może zatruć ekosystem na bardzo długo i na wiele sposobów. Ponieważ to duży śmieć, więc może ograniczać dostęp do powietrza i światła roślinom. Zwierzęta mogą w niej utknąć, zdarzało się, że jeleń wbił w nią poroże i nie mógł się ruszyć. Jeśli zdarzy się pożar, będzie długo się palić i trudno ją będzie ugasić. Dlatego nie tylko może zaszkodzić ekosystemowi, ale przyczynić się do rozprzestrzeniania ognia.

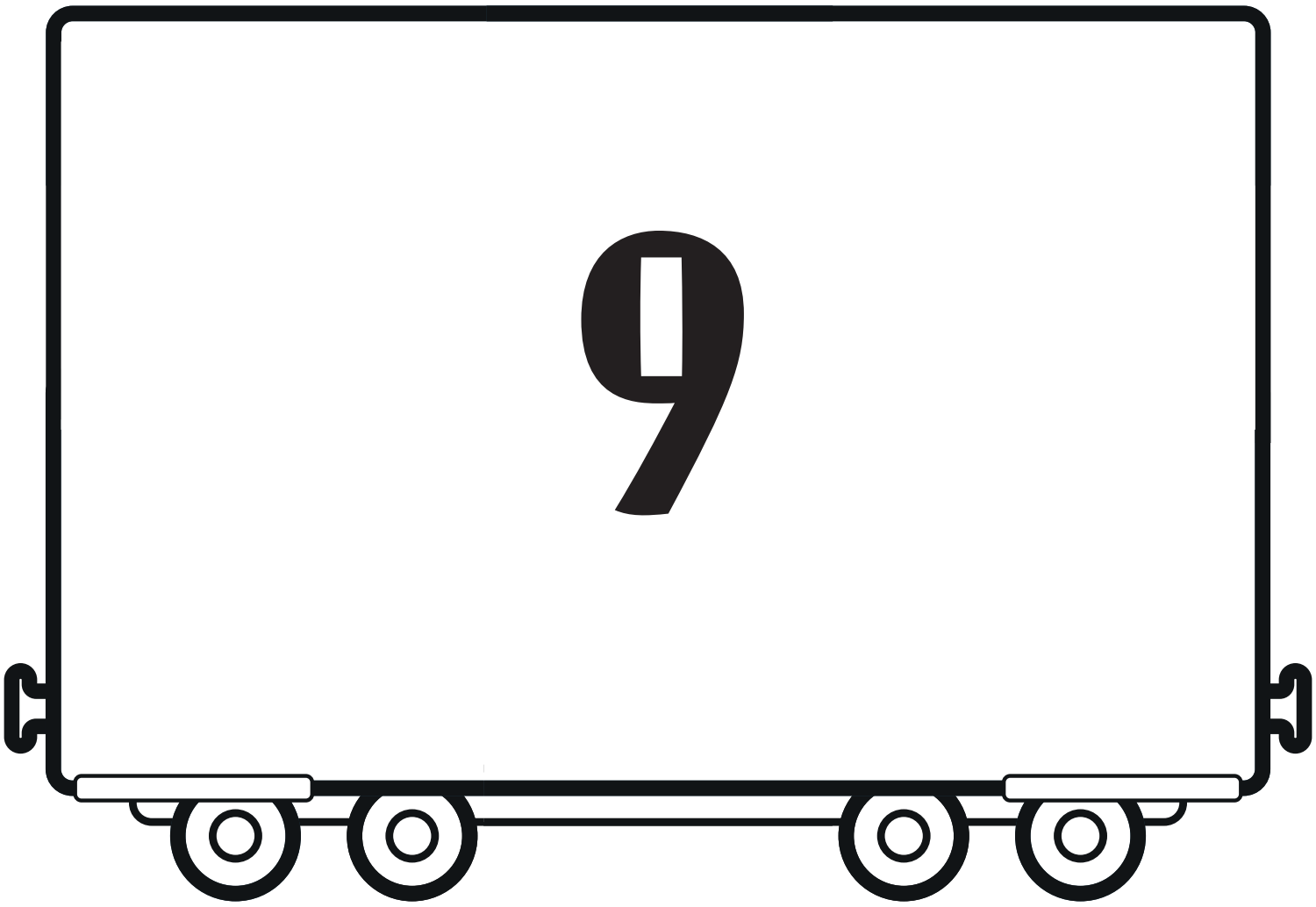
Niektóre ich rodzaje mogą po jakimś czasie rozłożyć się, bo są naturalnego pochodzenia, ale niektóre rozłożą się dopiero po wielu wielu latach. I choć wydają się niegroźne i miękkie to mogą zagrozić nam na rożne sposoby. Zatruwają glebę i wodę. Utrudniają dostęp do powietrza i światła roślinom rosnącym pod nimi. Zwierzęta mogą się zaplatać w sznurki albo podarte części. Nie mówiąc o małej cząsteczce: mikroplastiku, który powstaje w trakcie rozpadania się jednego rodzaju i spływa do mórz i oceanów.

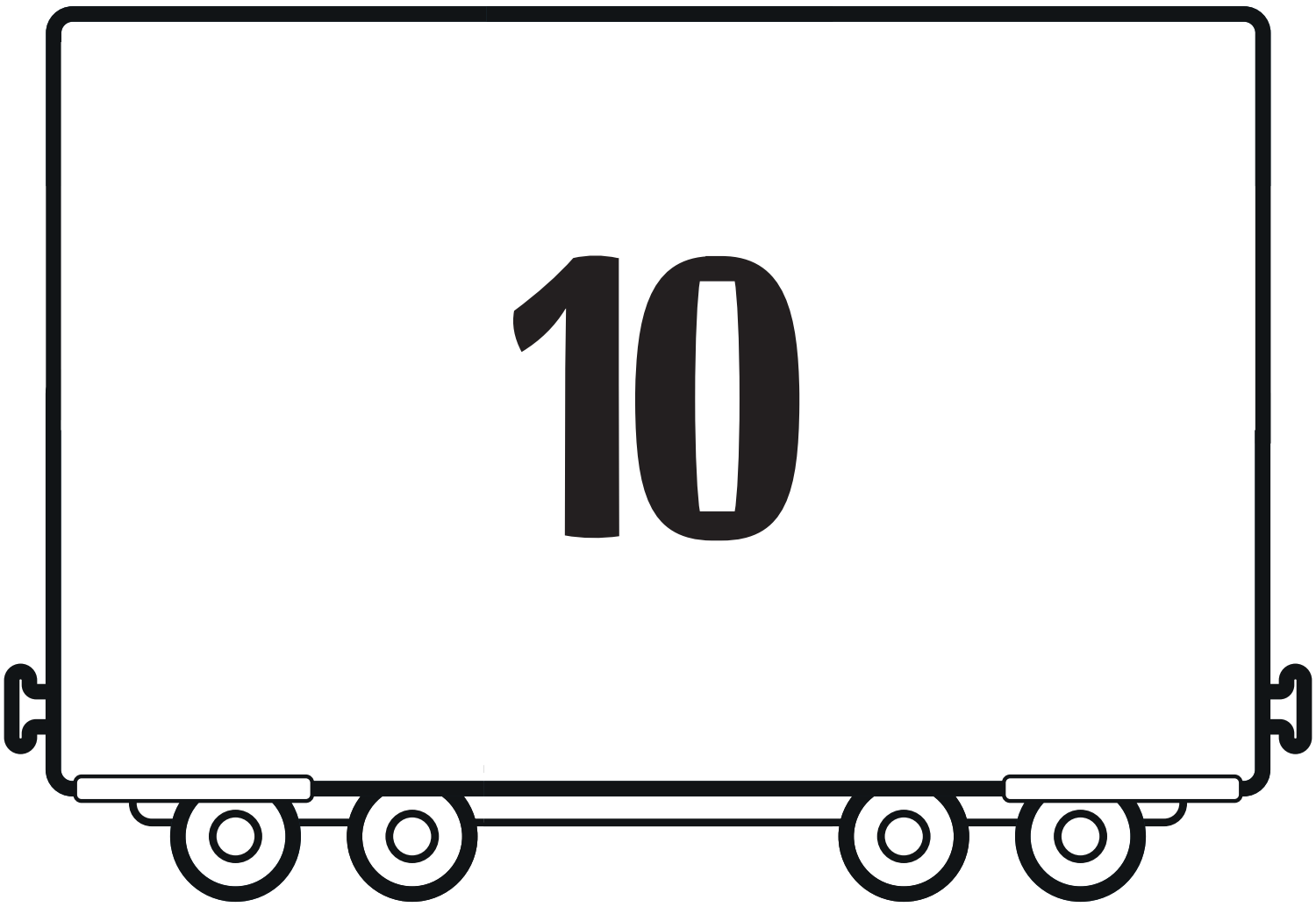

7

8

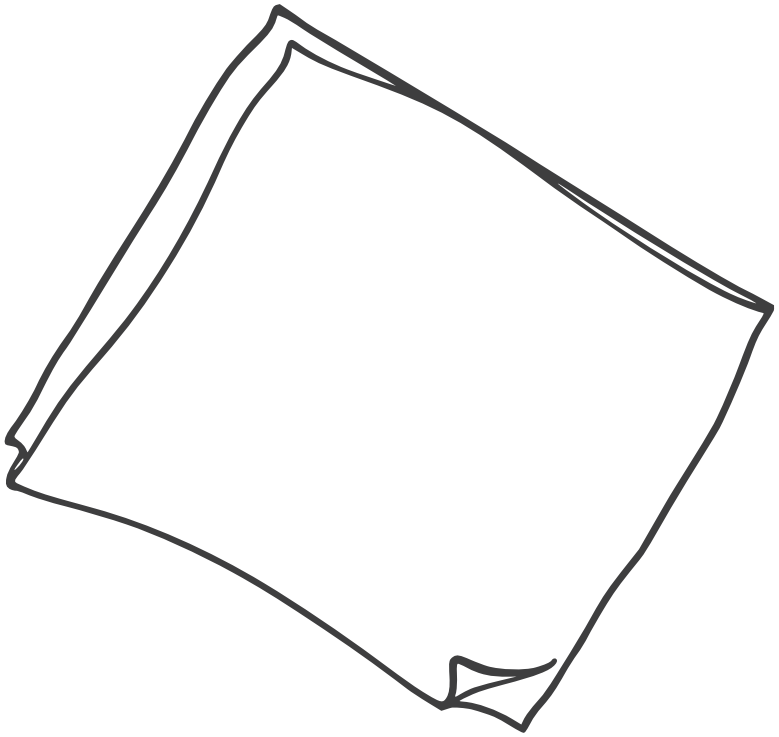

9

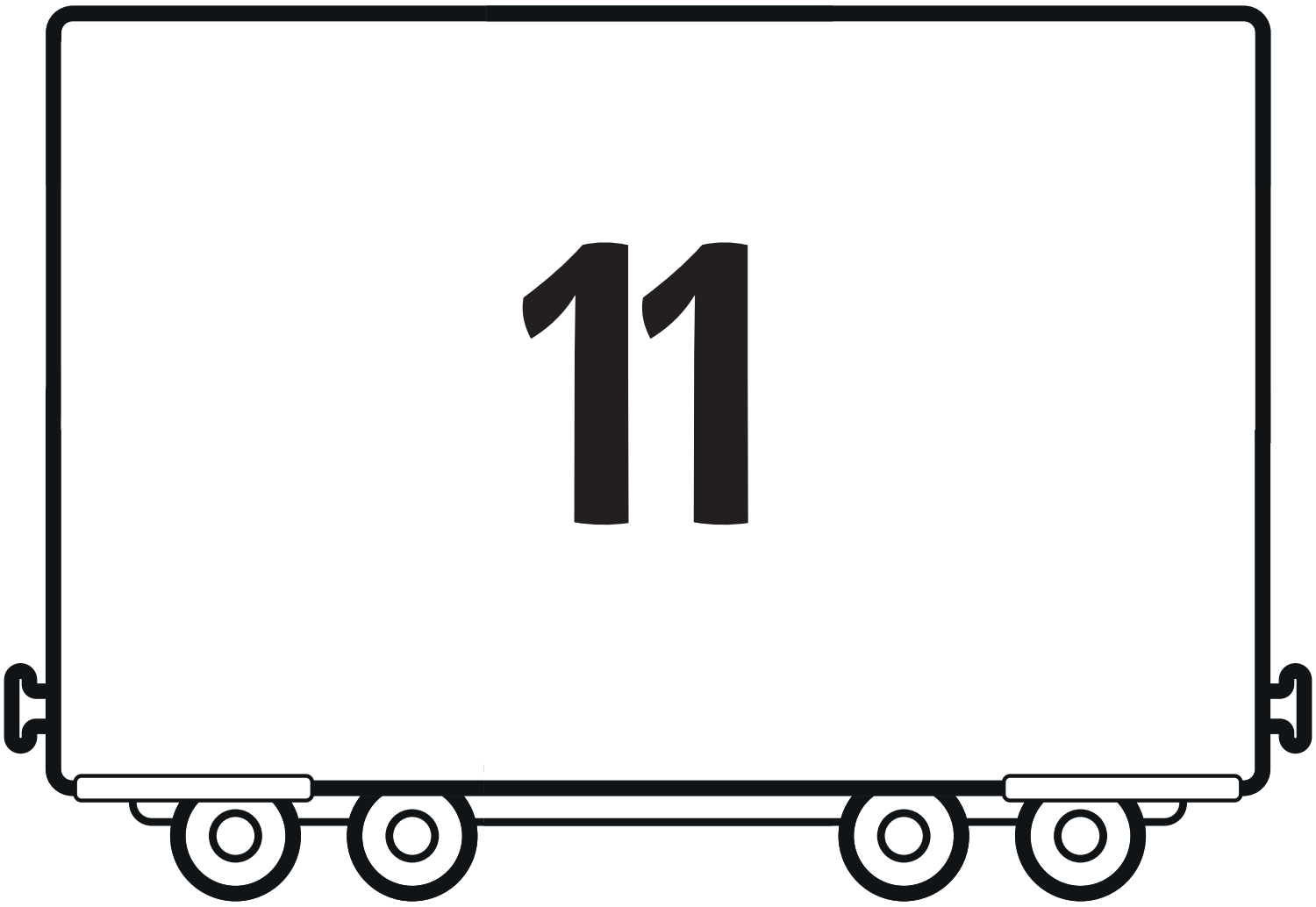

10

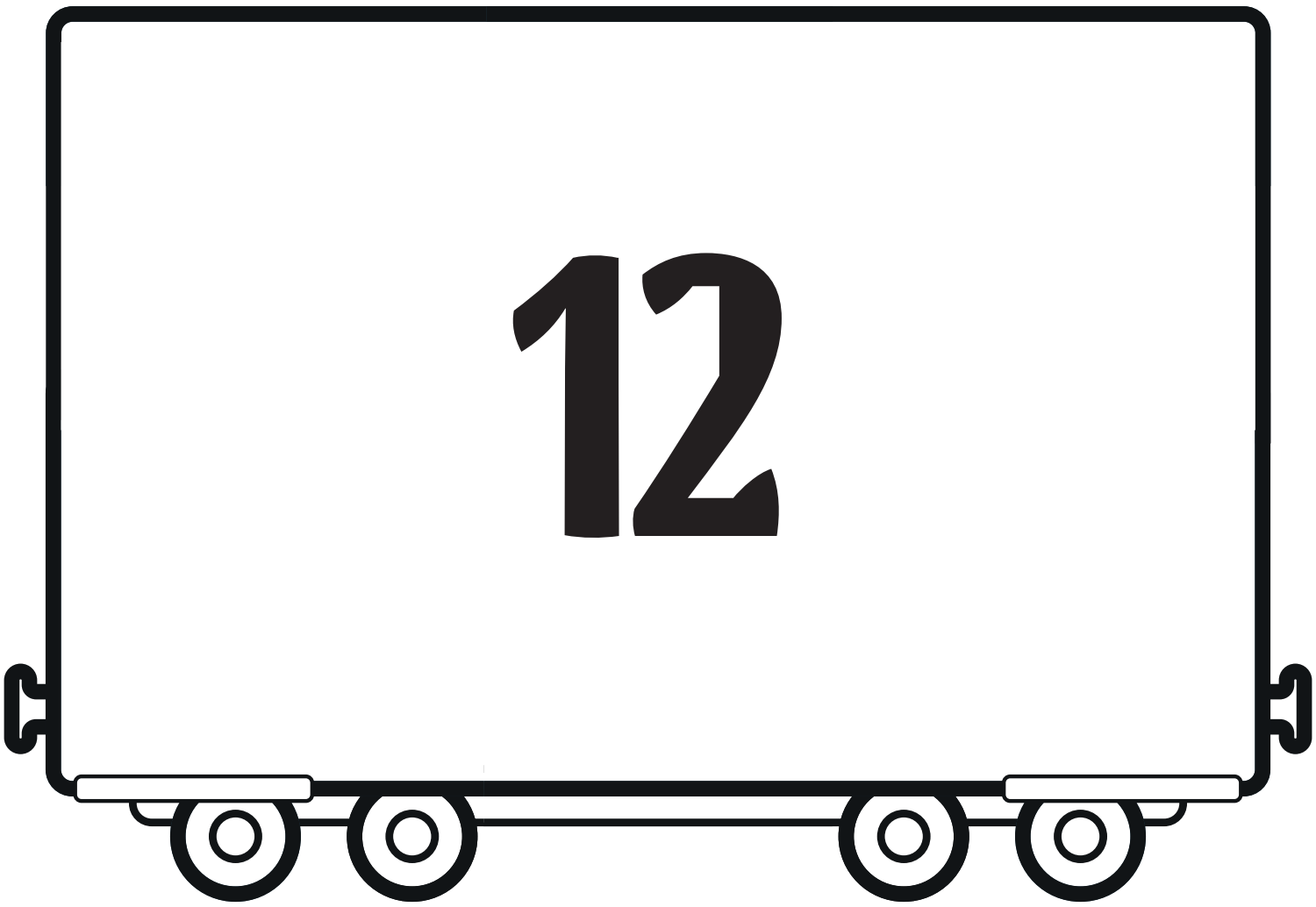
Rozkłada się szybciej niż większość śmieci. W zależności od rodzaju mogą to być 3 miesiące, 6 albo 12. Czyli mniej niż rok. Musicie przyznać, że to króciutko w porównaniu z innymi śmieciami. Jest łatwo dostępne, słodkie, tłuste i nie ucieka. Dzikie zwierzęta mogą zbliżać się do domów i ścieżek na niebezpieczną odległość w poszukiwaniu go, narażając się na spotkanie z ludźmi. Zwierzęta mogą się przyzwyczaić do tego, że jest zawsze w dużej ilości i łatwo dostępny i stracić umiejętność zdobywania własnego. A kiedy zabraknie ludzi i tego rodzaju śmieci, mogą cierpieć z powodu głodu.

Kiedy wyrzucimy go do odpowiedniego pojemnika, to może zostać przerobiony na nowy i nie będzie konieczne ścinanie kolejnego drzewa.
Porzucony, namoczony i brudny, jest bez szans na przetworzenie. Trafia do szarego śmietnika z resztkami. Tam też niestety, trafią jego inne odmiany: świecące, błyszczące, pokryte folią i brokatem - jak na przykład papierki od cukierków. Bo tylko czysty i wyrzucony do śmieci ma szansę na drugie życie. Dajmy mu ją.

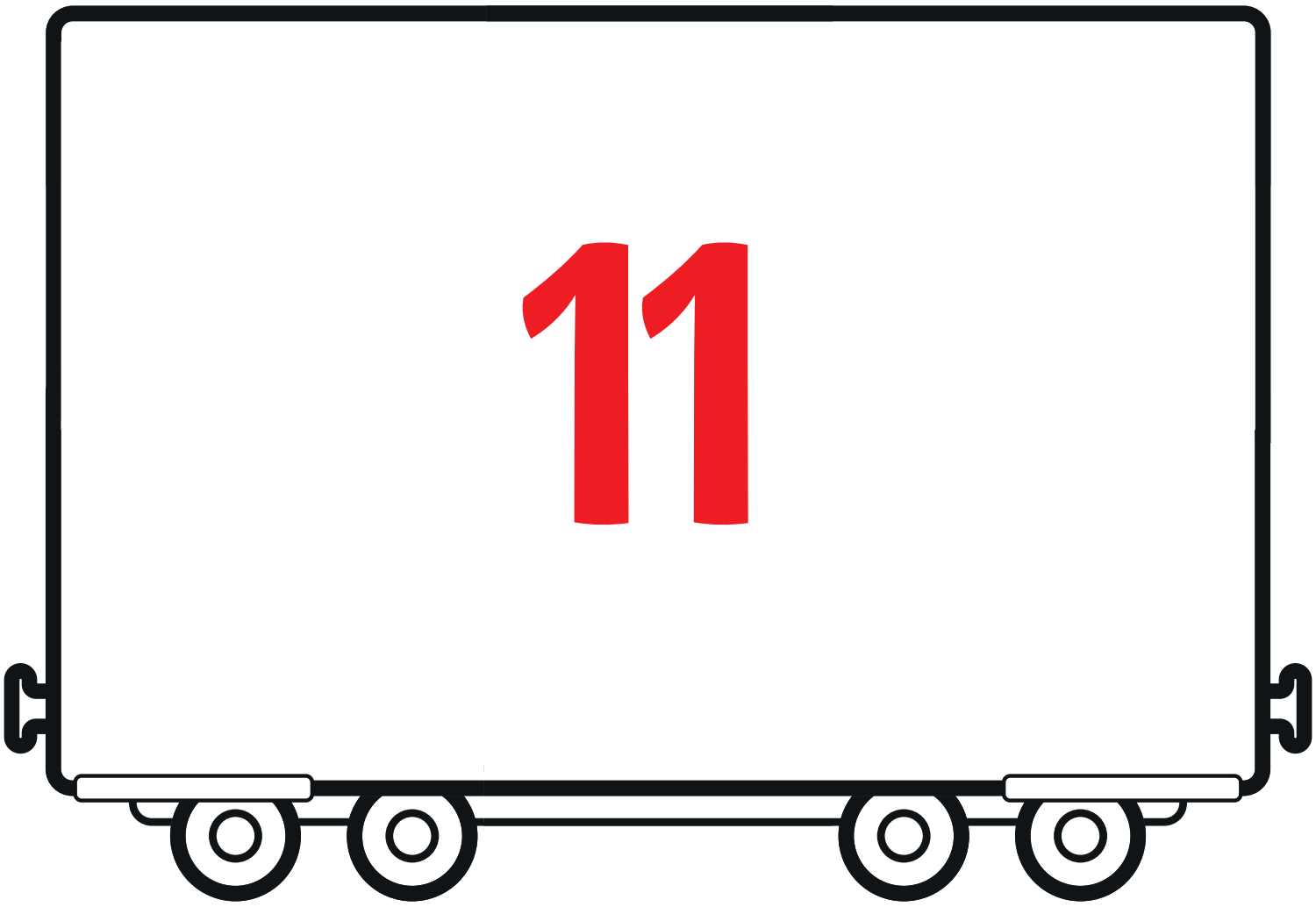

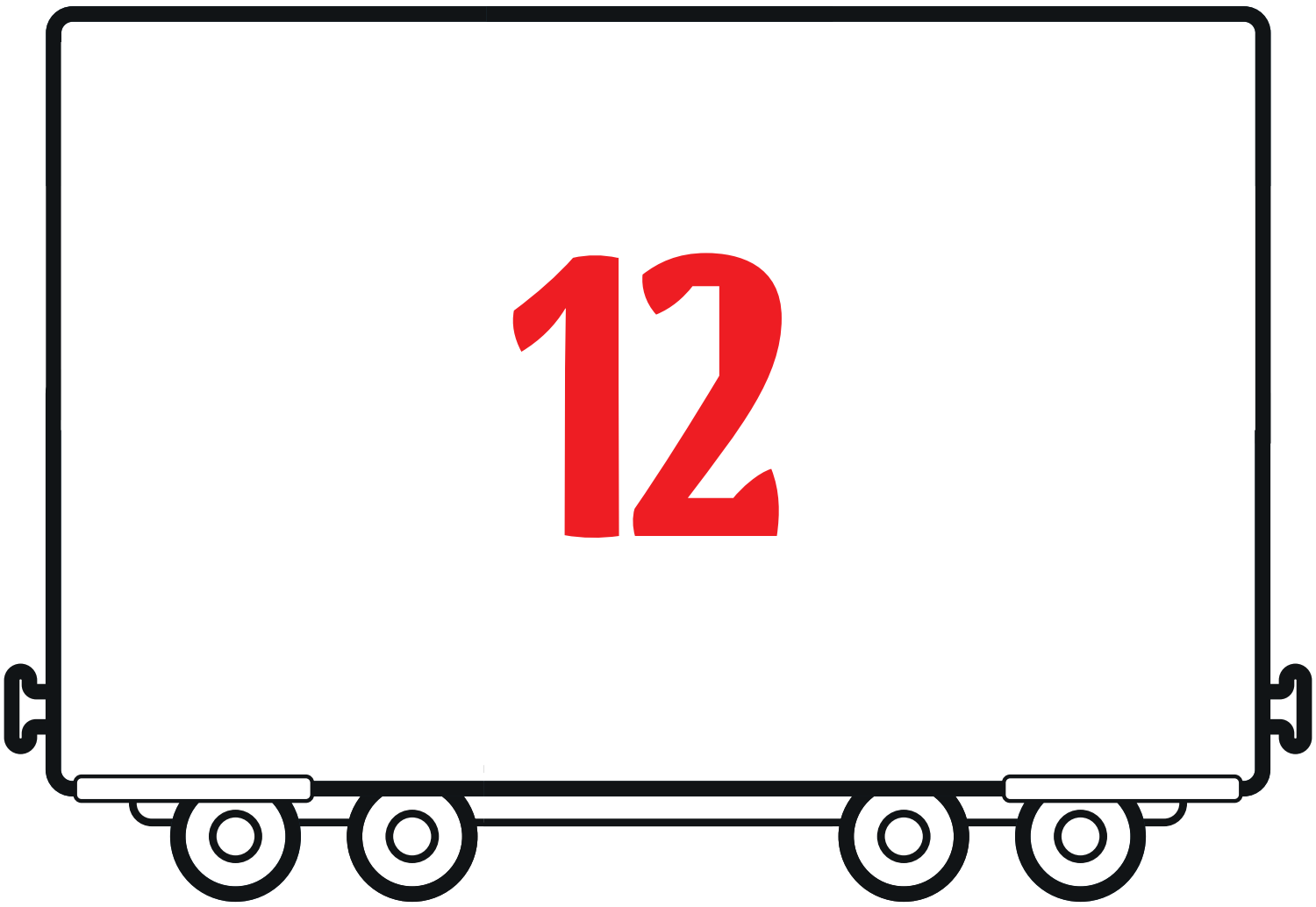

11

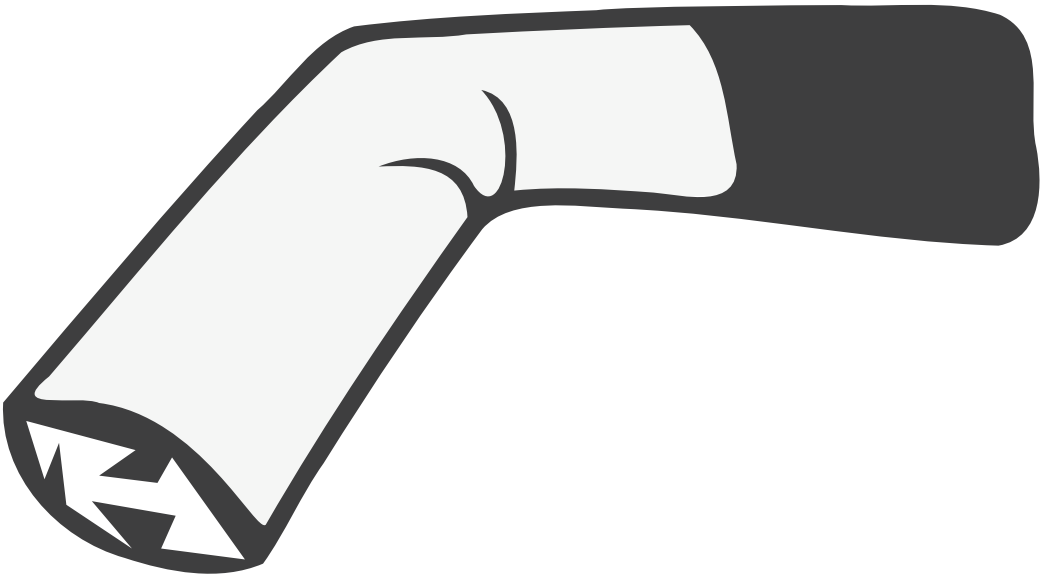

12

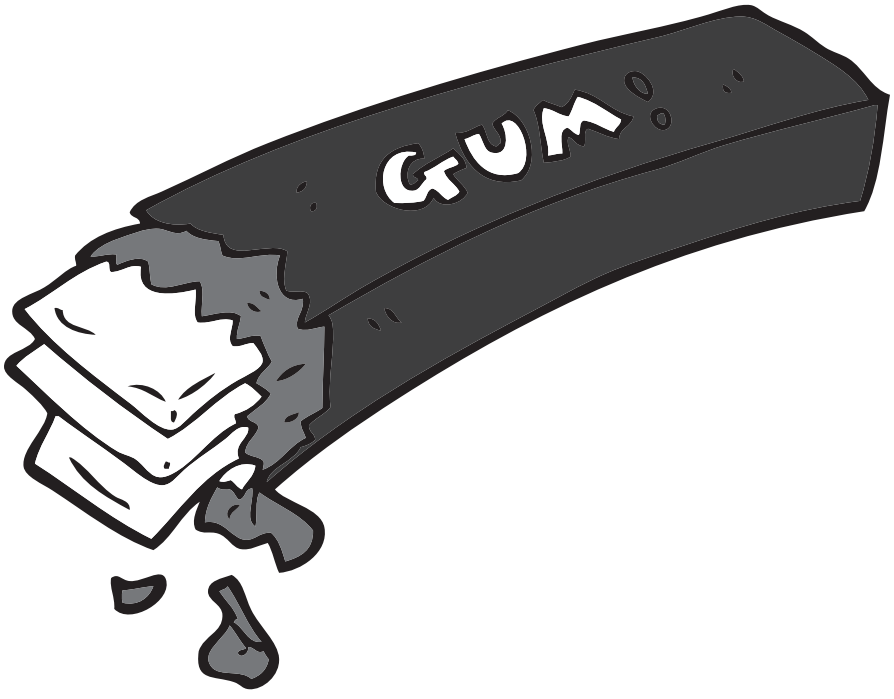
W zależności od rodzaju może się rozkładać 5, 10 i 25 lat. Mały i niepozorny, aczkolwiek wszechobecny i bardzo szkodliwy. Drugi najczęstszy śmieć na świecie. Aż 4 miliardy rocznie lądują w koszu i na ziemi, w wodzie i lasach. Tymczasem jeden tylko może zatruć 1000 l wody. Nie służy też glebie, w wyniku rozpadu substancje szkodliwe uwalniają się z niego do ziemi i utrudniają wzrost roślin. Połykany jest przez ryby i ptaki, które mylą go z pożywieniem i zatruwają się nim. Ptaki czasami umieszczają go w gniazdach, żeby odstraszać pasożyty, ale nie wiedzą, że szkodzi też ich jajkom i pisklętom. Trudny do posprzątania, jest dosłownie wszędzie, wystarczy, że rozejrzycie się uważnie dookoła siebie w lesie ale też na ulicy.

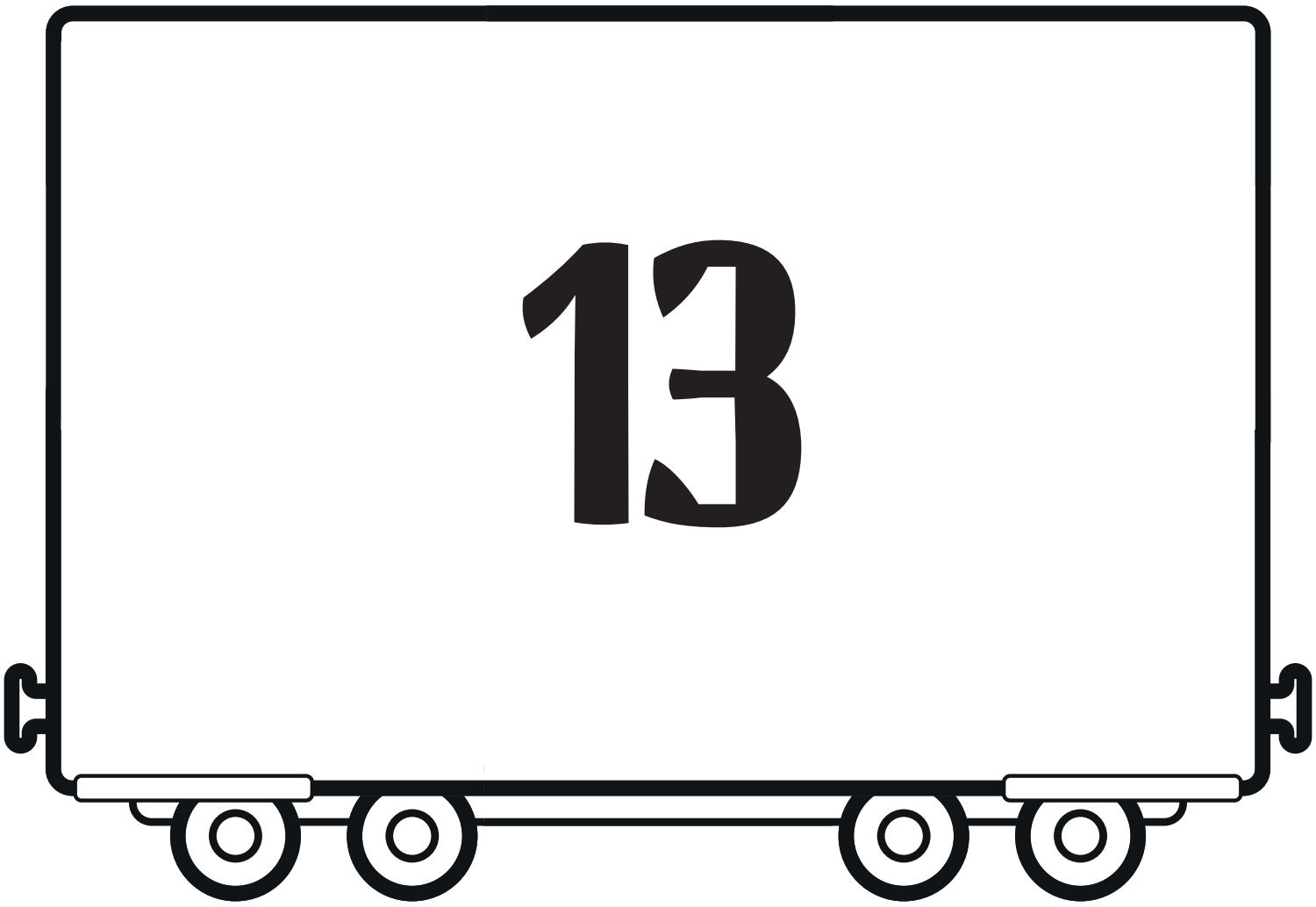
Rozkłada się od kilku miesięcy do 5 lat w zależności od rodzaju. Mała, niepozorna, ale trudna do usunięcia i choć rzadko występuję naraz w większej ilości to też może zanieczyszczać glebę i wodę. Ale, co najgorsze jeśli zostanie połknięta przez zwierzę: ptaka, mysz, czy lisa, może utknąć mu w gardle i uniemożliwić mu jedzenie. Zdarza się to dość często, bo dla ptaków wygląda jak grudka chleba. Wabi też owady swoim słodkim zapachem, ale kiedy na nią siądą przyklejają się i nie mogą już odlecieć i giną. Może też przyklejać się do sierści zwierząt, a pozbycie się jej jest bardzo trudne, o czym być może przekonaliście się kiedyś siadając na ławce, do której ktoś ją przykleił.

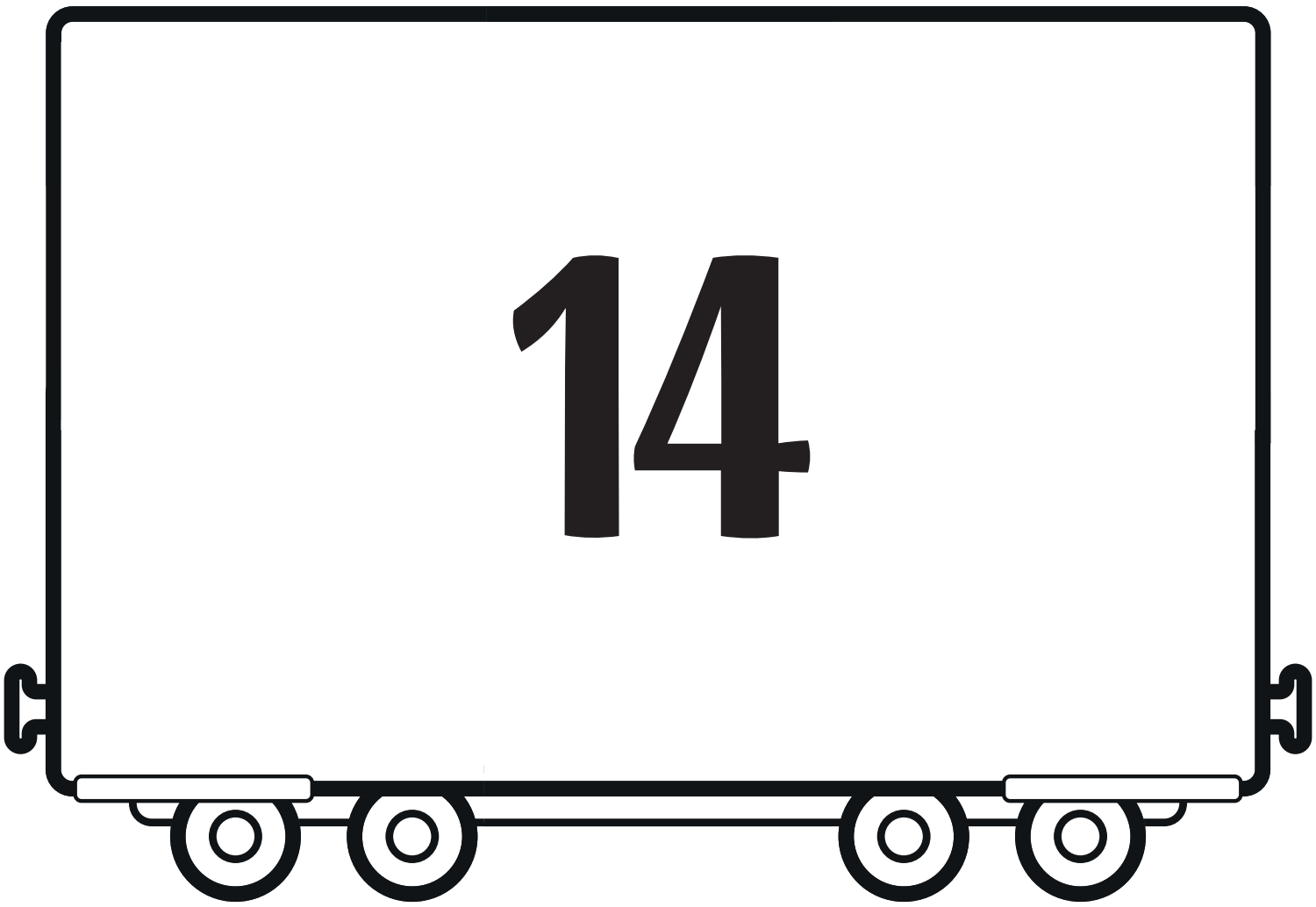

11

12

GUM

13

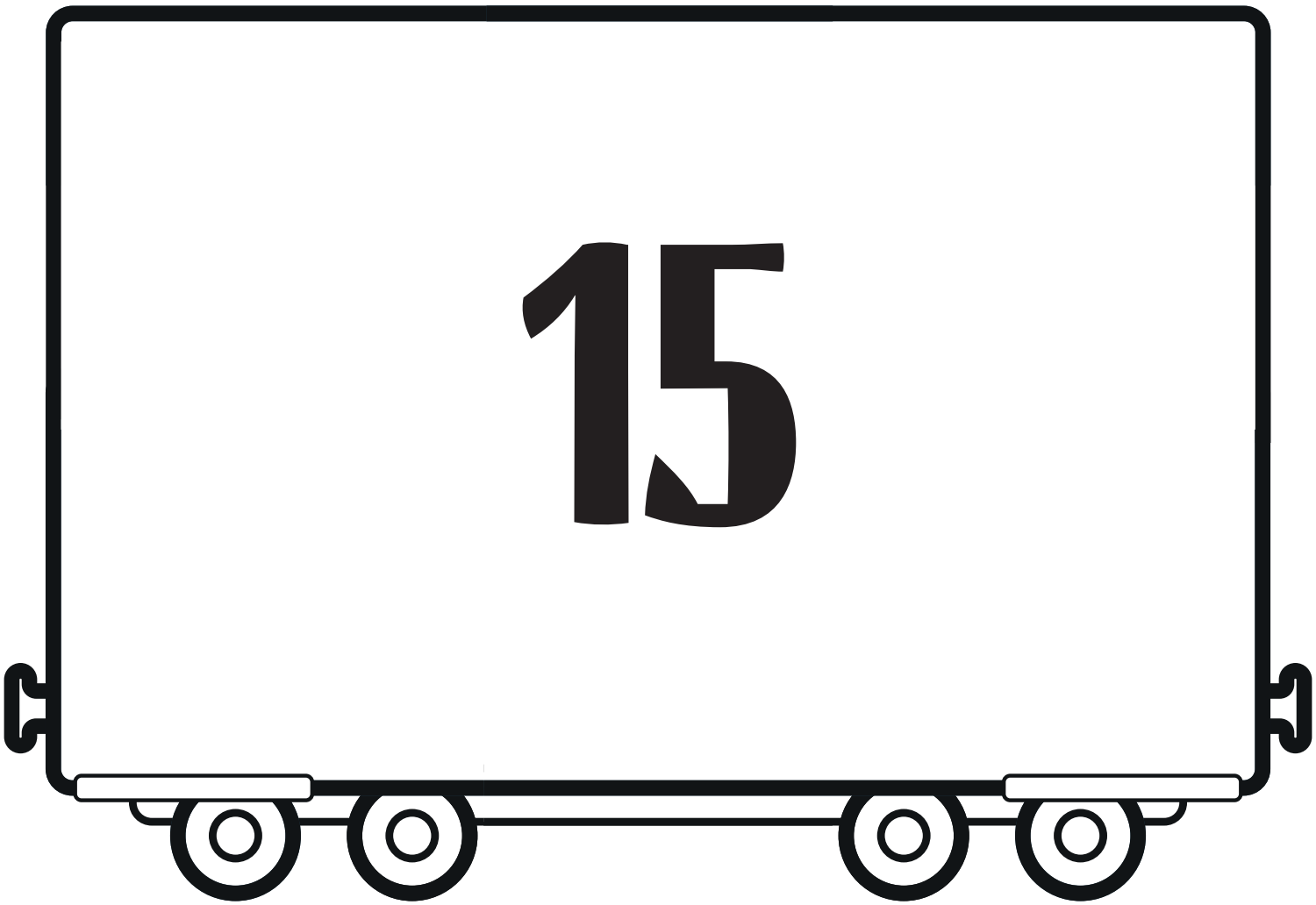

14

Może się rozkładać nawet do miliona lat.
To materiał z którego są zrobione różne rzeczy: kubek, opakowanie na jedzenie, ocieplenie budynku, opakowania telewizorów - jest więc bardzo powszechny. Łatwo się kruszy i rozdrabnia. Bardzo często jest porzucany. Może dlatego, że nie do końca jasne jest co z nim zrobić. Ale to żadne usprawiedliwienie, można to sprawdzić. Czysty wkładamy do innego pojemnika, a brudny do innego. W tym przypadku wasz wagon będzie miał dwa kolory: od pojemnika na czysty jego rodzaj i brudny. Podpowiem wam, że w segregacji stosuje się podobną zasadę jak w przypadku papieru.

Rozkłada się szybko. Wydaje się więc, że nie ma lepszego miejsca do wyrzucania tych rodzajów śmieci niż las. Są zielone, roślinne, organiczne. Szybko stają się częścią ściółki, ulegają rozkładowi tak jak liście z drzew. Ale to tylko część prawdy. Wyrzucając je możemy przenieść niezdrowych pasażerów, jak grzyby czy szkodniki z naszego domu i zaszkodzić roślinom, które nie umieją się przed nieznanymi wrogami bronić. Razem z nimi możemy też przynieść szkodliwe substancje, których używamy do ochrony ich w naszych domach i ogródkach. Poza tym niektóre mogą zakorzenić się w lesie i rozrosnąć, wyprzeć inne rośliny i zmienić ekosystem na zawsze szkodząc mu.

15

Trudno zgadnąć ile się będą rozkładały. Składają się bowiem z wielu elementów: metali, plastiku, skóry. Każdy z tych materiałów ma swój własny czas i sposób rozkładu.
Często możecie spotkać jego popsute części porzucone to tu to tam. W całości czy w częściach - szkodzi na wiele sposobów. Zatruwa ziemię, wodę i powietrze. Mogą się o niego pokaleczyć zwierzęta. Rośliny będą z trudem pod nim rosnąć. A nas na pewno nie ucieszy widok polany z nimi na środku, kiedy będziemy chcieli zrobić sobie piknik.

